

NEM Verspreidingsonderzoek Exoten

Binnen het NEM Verspreidingsonderzoek Exoten worden data verzameld van invasieve exoten van de Unielijst. De doelsoorten zijn: wasbeer, wasbeerhond, muntjak, muskusrat en beverrat. Deelnemers plaatsen wildcamera's voor wasbeer en wasbeerhond, de Unie van Waterschappen levert data voor beverrat en muskusrat en jaarlijks wordt onderzoek gedaan naar muntjak met behulp van warmtebeeldcamera's. Het project heeft niet als doel om de dieren te bestrijden, deze beslissing ligt bij de individuele provincies.

Wasbeerhond en wasbeer

In 2020 is het wildcamera onderzoek naar wasbeerhond (*Nyctereutes procyonoides*) en wasbeer (*Procyon lotor*) opgezet in zes provincies en in 2021 en 2022 uitgebreid naar negen provincies (alle provincies behalve Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland).

In 2022 is op geen enkele locatie wasbeerhond waargenomen, terwijl dat in 2020 nog op drie en in 2021 nog op vier locaties het geval was. Wasbeer werd in 2022 binnen het project wel éénmaal waargenomen (in Noord-Brabant; figuur 1), wat in 2020 en 2021 nog niet was gelukt.

Figuur 1. Wasbeer voor de camera in Noord-Brabant (opname Peter Moonen)

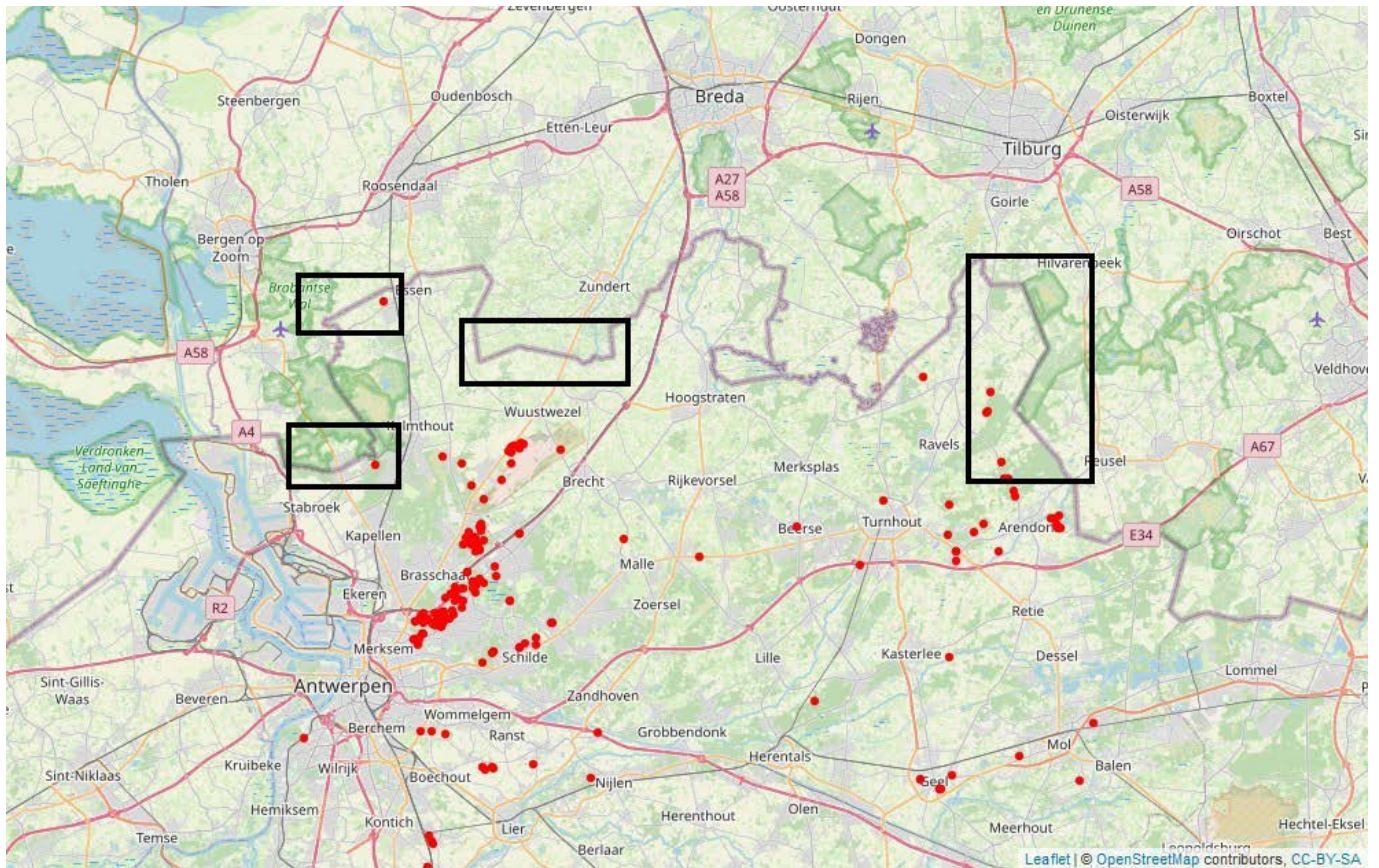
In 2022 werden meerdere wasberen door andere partijen gemeld, met name in Limburg. De meeste van deze waarnemingen kwamen binnen via het wasberenmeldpunt van de Zoogdierverseniging.

Om te voorkomen dat er meerdere vrijwilligers in hetzelfde uurhok met hun camera('s) aan de slag willen (en elkaar voor de voeten gaan lopen), is vorig jaar de aanmeldmodule gelanceerd. Voor het reserveren van uurhokken is een profiel op [Telmee.nl](https://telmee.nl) nodig.

Muntjak

Zoals in elk najaar is ook in 2022 door een medewerker van de Zoogdierverseniging in Noord-Brabant gericht onderzoek uitgevoerd met een warmtebeeldcamera om muntjak (*Muntiacus reevesi*) op te sporen: ook dit jaar weer zonder resultaat. Omdat het aantal uren dat er met de warmtebeeldcamera wordt gewerkt beperkt is, is de kans bij lage dichtheden een muntjak waar te nemen uiteraard ook beperkt.

Omdat er zich ten zuiden van de grens in Vlaanderen populaties muntjaks bevinden, is de verwachting dat deze dieren zich via verschillende bosgebieden ook tot in Noord-Brabant gaan verspreiden. Om de eventuele aanwezigheid van muntjaks in Noord-Brabant langs de grens met Vlaanderen beter vast te kunnen stellen, is besloten om in een viertal zones langs de grens drie jaar lang wildcamera's te plaatsen (NEM Muntjak). Op grond van de daar aanwezige (in Vlaanderen doorlopende) bosgebieden is de verwachting dat muntjaks met name daar ons land binnen kunnen komen (figuur 2).

Figuur 2. Locaties in Vlaanderen waar waarnemingen van muntjak (rode stip) zijn gedaan (bron: Bram d’Hondt; INBO) en de zones langs de grens waar wild-camera’s worden opgehangen.

Dat de kans dat er zich muntjaks aan de Nederlandse kant van de grens met Vlaanderen bevinden (of gaan bevinden) groot is, laat een waarneming zien op een paar honderd meter van de grens van oostelijk Zeeuws-Vlaanderen, waar op 22 maart 2023 een mannelijk dier werd geschoten (figuur 3).

Net als in voorgaande jaren zijn er ook in 2022, uit andere delen van Nederland, weer enkele meldingen van muntjak binnen gekomen, zoals op de Holterberg en in de Kampina (Noord-Brabant).

Beverrat en muskusrat

De Unie van Waterschappen levert jaarlijks de data van beverrat (*Myocastor coypus*) en muskusrat (*Ondatra zibethicus*). De waterschappen hebben zich tot doel gesteld om beverrat en muskusrat in 2034 teruggedrongen te hebben tot aan de landsgrens. Elk jaar worden er weer minder dieren gevangen dan het jaar ervoor, wat een teken lijkt dat de waterschappen op koers zijn hun doelen te bereiken.

Figuur 3. Op 22 maart 2023 werd in Vlaanderen op een paar honderd meter van onze grens een muntjak-bok geschoten (bron: Bram d’Hondt; INBO).

NEM Verspreidingsonderzoek Exoten: Dick Bekker en Koen van Veen (landelijk coördinator), Wesley Overman, Julia Schepers, Vilmar Dijkstra, Martijn van Oene en Tom van der Meij (CBS)